

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3448/2023
19.08.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бранко Ивковић, адвокат из ..., против туженог „Ковачки центар“, доо Ваљево, чији је пуномоћник Душан Деспотовић, адвокат из ..., ради утврђења и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3804/22 од 11.05.2023. године, у седници одржаној 19.08.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3804/22 од 11.05.2023. године и пресуда Основног суда у Ваљеву П1 193/22 од 07.06.2022. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев да се утврди да је тужилац АА из ..., у радном односу на неодређено време код туженог „Ковачки центар“ доо Ваљево, почев од 31.03.2021. године, и да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад и накнади му трошкове парничног поступка од 80.250,00 динара.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 161.250,00 динара, у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде под претњом извршења.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3804/22 од 11.05.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Ваљеву П1 193/22 од 07.06.2022. године, којом је усвојен тужбени захтев и утврђено да је тужилац у радном односу на неодређено време код туженог почев од 31.03.2021. године, на радном месту ... и обавезан тужени да тужиоца врати на рад и да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 80.250,00 динара. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....10/2023, у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је оценио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог на одређено време, по основу више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време у периоду од 30.09.2017. – 31.03.2021. године, односно најдаље до завршетка пројекта, ради обављања послова на радном месту „...“. Све време је у континуитету радио на пословима радног места ..., у истом погону туженог. Тужилац је у радном односу код туженог био до 31.03.2021. године, без прекида дуже од 24 месеца. Решењем туженог број ... од 30.03.2021. године, тужиоцу је престао радни однос дана 31.03.2021. године, због истека рока на који је запослени засновао радни однос.

На овако утврђено чињенично стање нижестепени судови су применом материјалног права из одредби Закона о раду, цитираних у образложењу нижестепених пресуда оценили да је тужбени захтев основан. Према датим разлозима, тужени је уговор о раду на одређено време са тужиоцем закључио супротно одредби члана 33. Закона о раду, па је тиме остварена фикција да је закључен уговор о раду на неодређено време, како је прописано одредбом члана 37. став 6. Закона о раду. При томе, другостепени суд је оценио да је без утицаја позивање туженог на забрану запошљавања на основу члана 27е став 34. Закона о буџетском систему, јер није доказао да је покушао да прибави сагласност за тужиоца или било ког другог запосленог, а пословао је као привредно друштво, иако је примао средства из буџета.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом туженог оспорава правилност примене материјалног права и изложено правно становиште нижестепених судови.

Према одредбама Закона о раду, радни однос се заснива уговором о раду, који закључују запослени и послодавац пре ступања запосленог на рад, у писаном облику. Такође, прописано је шта уговор о раду садржи, у смислу члана 33. Закона о раду. Уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање редног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба. Послодавац може да закључи један или више уговора о раду на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца, с тим што се под прекидом не сматра прекид рада краћи од 30 дана, а изузетно уговор о раду на одређено време може се закључити за рад на пројекту чије је време унапред одређено, најдуже до завршетка пројекта. Радни однос заснован на одређено време постаје радни однос на неодређено време, ако запослени настави да ради најмање пет радних дана по истеку рока за који је засновао радни однос (члан 37. Закона о раду).

Међутим, тужени је корисник јавних средстава, што је истицао и у току поступка, а што произлази и из евиденције корисника јавних средстава која се води у Министарству финансија –Управи за трезор. Наиме, тужени спада у остале кориснике јавних средстава, а налази се под контролом рада Министарства одбране која је, иначе

директни буџетски корисник. С обзиром да је тужени корисник јавних средстава у односу на њега се примењује и Закон о буџетском систему („Службени гласник РС”, број 54/09... 62/13 и 63/13 - исправка), који је *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду.

Законом о буџетском систему, чије су норме обавезујуће и за туженог, као и Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 108/13 који је ступио на снагу 07.12.2013. године) и каснијим изменама и допунама, чланом 27е став 34. прописано је да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2020. године. Изузетно од става 34. овог члана радни однос са овим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа уз претходно прибављено мишљење министарства. Чланом 105. истог закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом примњују се одредбе овог закона.

Како је тужилац код туженог радио по основу уговора закључених у периоду од 30.09.2017. – 31.03.2021. године, када је Законом о изменама и допунама Закона о буџетском сиситему, који је био у примени од 07.12.2013. године, било забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору ради попуњавања слободних односно упражњених радних места, осим у изузетним случајевима, уз сагласност надлежног органа Владе, тужбени захтев није основан. Зато је Врховни суд, применом члана 416. став 1. ЗПП, преиначио обе нижестепене пресуде и одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни суд је имао у виду одредбе Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 149/2020 од 11.12.2020. године), који је почео са применом од 01.01.2021. године и требало је да траје до 31.12.2023. године, али је Законом о изменама и допунама Закона о буџетском сиситему („Службени гласник РС“ бр. 92/23 од 27.10.2023. године) продужена примена овог члана до 31.12.2026. године. Чланом 3. овог Закона додат је после члана 27ј назив изнад члана и члан 27к који гласи: „Ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава, који је почео са применом од 01.01.2021. године, а којим је прописано да је у периоду од 01.01.2021. године до 31.12.2026. године корисницима јавних средстава дозвољено да без посебних дозвола и сагласности у текућој календарској години приме у радни однос на неодређено време и радни однос на одређено време у својству приправника до 70% укупног броја лица којима је престао радни однос на неодређено време по било ком основу по претходној календарској години, умањен за број новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника у тој календарској години), док о пријему новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника изнад тог процента одлучује тело Владе, на предлог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства.

Тужилац у току поступка није истицао чињеницу да су у периоду од 01.01.2021. године до 01.03.2021. године, када му је престао радни однос, били испуњени услови да га тужени прими у радни однос на неодређено време, без посебних дозволи и сагласности, у смислу члана 27к Закона о буџетском систему, па чињеница да је радни однос тужиоцу престао након што је у одређеном степену ублажена забрана запошљавања у односу на раније важећи члан 27е Закона о буџетском систему, није од утицаја на другачију одлуку у овој правној ствари.

Туженом, према успеху у спору, применом одредби чл. 153, 154. и 163. ЗПП признати су трошкови поступка и то за приступ на једном неодржаном рочишту 9.750,00 динара, за приступ на два одржана рочишта по 18.000,00 динара свако, састав две жалбе по 33.000,00 динара, састав ревизије 49.500,00 динара, према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. Туженом нису на терет тужиоца досуђени трошкови судских такси на ревизију и на одлуку о ревизији, јер према Тарифном броју 1. тачка 10. и Тарифном броју 2. тачка 12. Закона о судским таксама у споровима из радног односа запослени или бивши запослени плаћа таксу по овим тарифним бројевима (на поднеске и на одлуке) само ако се захтев односи на новчано потраживање, што није ситуација у конкретном случају.

Из наведених разлога, применом члана 165. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**